

СТАНОВИЩЕ

от доц. Станислава Мартинова Богомилова, д.оз.

Катедрата „Кинезитерапия“, Факултет „Обществено здравеопазване“, Медицински университет „Проф. д-р Параскев Стоянов“ – Варна

Относно: Конкурс за академична длъжност „Професор“ – обявен в ДВ бр. 7/23.01.2024 г., по специалност „**Управление на общественото здраве**“, професионално направление 7.4. Обществено здраве, област на висшето образование 7. Здравеопазване и спорт, за нуждите на Учебен сектор „Медицински лаборант“, Медицински колеж - Варна, Медицински университет „Проф. д-р Параскев Стоянов“, Варна. В конкурса участва единствен кандидат **Доц. Емилия Петрова Георгиева, д.оз.**

Съгласно Протокол № 83/26.02.2024 г. от проведено заседание на Академичния съвет на Медицински университет „Проф. д-р Параскев Стоянов“ – Варна и заповед на Ректора на Медицински университет „Проф. д-р Параскев Стоянов“ - Варна № Р – 109-90/21.03.2024 г. съм избрана да бъда включена в Научно жури като вътрешен член по процедура за заемане на академичната длъжност „**професор**“ по специалност „**Управление на общественото здраве**“, професионално направление 7.4. Обществено здраве, област на висшето образование 7. Здравеопазване и спорт, за нуждите на Учебен сектор „Медицински лаборант“, Медицински колеж - Варна, Медицински университет „Проф. д-р Параскев Стоянов“ - Варна. След проведено първо заседание на научното жури и с Протокол №1/04.04.2024 г. съм определена да изготвя **становище**.

Доц. Емилия Петрова Георгиева, д.оз. е представила всички необходими документи съгласно изискванията на Закона за развитие на академичния състав и Правилника за развитие на академичния състав на Медицински университет „Проф. д-р Параскев Стоянов“ – Варна, в резултат на което е допусната до конкурс от Комисията за допускане на кандидатите за участие в конкурси за академични длъжности на Медицински университет „Проф. д-р Параскев Стоянов“ - Варна, определена съгласно заповед № Р – 100-198/14.03.2024 г.

Доц. Емилия Петрова Георгиева, д.оз е родена на 27.01.1976 година в гр. Варна. Професионалното си развитие започва през 1995 г. когато се дипломира като „професионален бакалавър“ по специалност „Медицински лаборант“ в Медицински колеж, Медицински университет „Проф. д-р Параскев Стоянов“ - Варна, придобива ОКС

„бакалавър“ по специалност „Управление на здравни грижи“ (2008 г.) и ОКС „магистър“ по същата специалност (2013 г.) в Медицински университет „Проф. д-р Параскев Стоянов“ - Варна, а през 2010 г. образованието си надгражда с магистърска степен по специалност „Маркетинг“ в Шуменски университет „Епископ Константин Преславски“ - Шумен. Доц. Емилия Петрова Георгиева, д.оз е зачислена като докторант на самостоятелна подготовка към Катедра „Здравни грижи“, специалност „Управление на здравни грижи“, Медицински университет „Проф. д-р Параскев Стоянов“ – Варна (2015 г.) и през 2016 г. защитавайки дисертационната си тема „Осигуреност с медико-лабораторни услуги в общата медицинска практика в североизточна България“, придобива ОНС „доктор“. Кандидатът подава информация за придобиване на специалност по „Обществено здравеопазване“ след преминаване на специализация в гр. Торино, Италия - „Добри практики при работещи с био-лабораторни технологии“ (22.05.2023-02.06.2023г.).

Професионалната и кариера започва през 1995 г. в УМБАЛ „Света Марина“ – Варна, където заема длъжността „медицински лаборант“, а в периода 2008-2012 г. работи като медицински представител на лабораторна техника, консумативи и реактиви за научна дейност към „Софбиотайф – Биомедика“ ООД гр. София.

Преподавателското си развитие стартира в Учебен сектор „Медицински лаборант“, Медицински колеж, Медицински университет „Проф. д-р Параскев Стоянов“ - Варна (2012), където е назначена като преподавател. Към настоящия момент кандидатът заема академична длъжност „доцент“ в същата структура, а от 2021 г. е Заместник-директор колеж, „Кариерно развитие, качество и акредитация“ в Медицински колеж, Медицински университет „Проф. д-р Параскев Стоянов“ - Варна където работи и към настоящия момент.

Научната продукция на кандидата се изразява в монографичен труд – 2 броя, учебници – 1 брой, учебни пособия – 4 броя, студии – 2 броя, научни публикации в България и в чужбина – 100 броя, доклади – 58 броя. Списъка с цитирания на научните трудове, който представя включва 9 цитирания в реферирани, нереферирани издания и в монографии и колективни томовете. Доц. Емилия Петрова Георгиева, д.оз посещава и взема участие в 48 национални и международни научни конгреси и конференции. Кандидатът ръководи 5-ма докторанти, от които 2-ма са успешно придобили ОНС „доктор“.

Доц. Емилия Петрова Георгиева, д.оз е част от изследователския екип на един приключил проект, член в един текущ проект и ръководител на един текущ проект.

Кандидатът членува в Националния антидопингов център, Българската асоциация на професионалистите по здравни грижи, Българско научно дружество по обществено здраве, Национална асоциация по превенция и терапевтично обучение.

Доц. Емилия Петрова Георгиева, д.оз. има 10-годишен преподавателски стаж, с учебна натовареност, която изпълнява и надхвърля изискванията на ПРАС на Медицински университет „Проф. д-р Параскев Стоянов“ – Варна за заемане на АД „Професор“. Взяма участие в провеждането на лекции и упражнения на студенти по учебните дисциплини „Тенденции в лабораторната диагностика – РОСТ“ и „Клинична лаборатория“, както и провежда Учебна практика „Клинична лаборатория“ и „Микробиология“.

За допускане до участие в конкурс за заемане на АД „професор“ Доц. Емилия Петрова Георгиева, д.оз. представя следните научни публикации и разработки:

- Дисертационен труд – 1 бр.
- Монографии – 1 бр. (самостоятелен автор)
- Публикации и доклади, публикувани в научни издания, реферирани и индексирани в световната база данни с научна информация - 11 бр., на 6 бр, от които е втори автор, а на останалите е трети и следващ автор;
- Публикации и доклади, публикувани в нереферирани списания с научно рецензиране или публикувани в редактирани колективни томове – 23 бр. На 13 бр. от тях е първи автор, на 3 бр. е втори автор и на 7 бр. е трети и следващ автор;
- Публикувана глава от колективна монография – 1 бр.
- Пълнотекстови публикации в научни списания и сборници, извън минималните наукометрични изисквания за заемане на АД „Професор“ – 2 броя.

Научно-изследователски интерес на кандидата се наблюдава към подобряване на достъпа до лабораторни услуги на населението чрез осъвременяване на методите в медико-диагностичната практика. Разгледани са лабораторните резултати, които предоставят възможност за бързо диагностициране и определяне на ефективността от лечението. Голяма част от научните трудове на кандидата са насочени към иновационните технологии в лабораторната медицина, въвеждането на бързи лабораторни тестове, които могат да се прилагат в клинична и домашна обстановка, работата с мобилни и компютърни системи, обезпечавачи управлението на редица заболявания.

Глобалната заплаха, пред която човечеството се изправи в лицето на Covid-19 пандемията изтъкна необходимостта да се вземат адекватни и бързи решения за справяне

с нарастващата заболяемост. Обект на научно-изследователската работа на Доц. Емилия Петрова Георгиева, д.оз. са бързите тестове, qPCR системите и мобилните приложения, разработването и употребата, на които е от изключителна потребност за подобряване на медико-лабораторната диагностика и по-бързото противодействие на пандемията от SARS-CoV-2. От друга страна заболяването често налага употребата на антибиотични средства, към които нерядко организма проявява резистентност. Това насочва и научно-изследователския интерес на кандидата към комбинираното въздействие на определен вид етерични масла от сем. Lamiaceae и терапевтични медикаменти.

Научно-изследователската и преподавателската дейност на кандидата могат да се изведат в следните 5 направления:

1. Въвеждане на иновативни технологични решения за подобряване времето и достъпа до медико-лабораторни услуги
2. Ролята на медицинския лаборант, като част от интердисциплинарния екип в хода на диагностично-лечебния процес
3. Лабораторната диагностика като част от интегриран подход при диагностика и контрол на хроничните заболявания
4. Изследване на антимикробният ефект на природни продукти (етерични масла) самостоятелно и в комбинация с утвърдени антибактериални лекарствени форми
5. Нови подходи в борбата с антимикробната лекарствена резистентност

Принос по направление 1 (A1; Г8.2; Г8.6; Г8.11; Г8.13 и Г8.14).

Предназначението на медико-лабораторната диагностика е да удовлетворява потребностите на пациента и обществото, което определя социалния аспект на здравеопазването. Разгледано е качеството на медицинските – лабораторни услуги и поддържането им чрез нови стандарти. Проучени са териториалните аспекти на достъпа и наблюдаваните тенденции на съществуващите регионални диспропорции в разпределението на ресурсите в извънболничната помощ. Подчертана е необходимостта от комплексно управление на всички видове свързани дейности в диагностичния процес - планиране на качеството, организационната и пряката работа по осигуряване на качеството, контрола, анализа на причините за допусканите грешки и вземането на мерки за тяхното предотвратяване и отстраняване. Изяснени са ползите от въвеждането и прилагането на нови методи и РОСТ тестове (point-of-care testing) в лабораторната диагностика, целящи увеличаване на диагностичните възможности.

Приносите по направление 1 са с теоретичен и практико-приложен характер.

Принос по направление 2 (Г7.10 и Г8.1; Г8.4; Г8.5; Г8.7; Г8.10; Г8.16 и Г8.18).

Определена е ролята на медицинския лаборант в интердисциплинарния екип, както у нас, така и в Европа, като подпомага други медицински специалисти в диагностично-лечебния процес чрез извършване на различни изследвания, предписани от лекар. Разгледано е мястото на медицинския лаборант, като част от здравния екип, който изпълнява специфични задачи, спазва етичност и професионална отговорност. Изследвано е нивото на подготовката на медицинските лаборанти, и отговаря ли на съвременната динамична обстановката. Изтъкнато е значението на добрата професионална комуникация в медицинската практика, която се постига чрез стриктно спазване на установените правила на медицинската етика. Проучени са взаимоотношенията между медицинския персонал, които повдигат важни въпроси в ежедневноната практика. Изследвана е необходимостта от създаване на атмосфера на доверие, подкрепа и съпричастност в процеса на работа на медицинския персонал от различни сектори и отделения в болнична среда. Сравнителния анализ на световния здравен пазар, показва голяма динамика свързана с миграцията на здравни специалисти. Това налага работещите здравни специалисти да отговарят на динамичните критерии на пазара и постоянно да повишават своите компетенции. Очертани са множество регулации и законови ограничения, произтичащи от спецификата на здравните системи, които правят пазара на труда на здравни специалисти достъпен само за участници с висока професионална квалификация.

Приносите по направление 2 са с теоретично-познавателен характер.

Принос по направление 3 (В3; Г8.3; Г8.9; Г8.12; Г8.13; Г8.15; Г8.17 и Г8.22).

Установено е, че синергията между различните сектори в здравеопазването има съществено значение, за постигне на по-добра ефективност на здравните грижи при удовлетворяване на хронично болните пациенти с комплексни нужди и множество проблеми. Изтъкнати са ползите от създаването на интегрирани екипи полагащи грижи за здравето на хронично полиморбидните пациенти и посрещането на техните променящи се нужди. Проучена е честотата на хроничните заболявания, която е с нарастваща тенденция и значението на лабораторно-диагностичния скрининг за поставяне на диагноза и насочване към специалист за допълнително диагностично уточняване. Анализирани са основните грижи необходими при хронично болните, за изпълнението на които пациентите и техните семейства се нуждаят от специфични

умения, психологическа подкрепа и материални средства. Установи се, че пациентът с хронично заболяване повишава възможностите си за възприемане на нова информация, когато участва в демонстрационни методи с участие на медицински специалисти за начина/алгоритъма на приготвяне, поставяне или измерване на нужни лабораторни показатели или лекарствени форми. Пандемията от COVID-19 подчерта значението на диагностика и нуждата от разработване на бързи тестове за навременен контрол на различни инфекциозни причинители. Обобщен е световния опит при използването на бързи тестове и методи за диагностика с цел контрол на заболяванията и ограничаване на разпространението.

Приносите по направление 3 са с методически и научно-приложен характер.

Приноси по направление 4 (Г7.1; Г7.2; Г7.3; Г7.4; Г7.5; Г7.6; Г7.11; и Е -1; Е-2).

Проучване в Община Варна сред жени в менопауза, показва нарастване на консумацията на природни натурални продукти (масло от *Oenotherabiennis oil*, *Glycine max*, екстракт от *Cimicifuga racemose extract* и др.) за овладяване на симптомите на менопауза подпомагащи преодоляването на хормоналния дисбаланс. Регистрира се значително подобрене на здравословното състояние на респондентите и се установи положителна корелация между този показател и по-дългия период на прием на натурален продукти. Изследването на антимикробната активност на алкохолната вода за уста с етерични масла (прополис и масло от мента) чрез метода на агар дифузия, показват най-висока антимикробна активност на комбинацията хлорхексидин-хлоробутанол и подтиснат естествения микробиом. Изследването ни показва, че тестваните етерични масла от *Thymus vulgaris* притежават силни антимикробни свойства и могат в бъдеще да представляват нов източник на естествени антисептици с приложения във фармацевтичната индустрия. В проучването ни маслото от мащерка за вътрешна употреба показва по-висока антимикробна активност от локалната форма. Оценената е минималната бактерицидна концентрация (МБС) срещу *S. aureus*, *E. coli* и *C. Albicans*. При анализа определихме МБС на масло от риган (външно) срещу *S. aureus*, *E. coli* и *C. Albicans*. Наблюдаваната антимикробна активност на маслото от риган за вътрешна употреба показва по-висока активност от външната форма. Резултатите от определянето на МІС и МБС на масла от мащерка и риган показват, че *E. coli*, *S. aureus* и *C. albicans* имат висока чувствителност и могат да се използват в терапевтичната практика, а някои от тях вероятно в комбинация с други антимикробни средства.

Приносите по направление 4 са с научен и практико-приложен характер.

Приноси по направление 5 (Г7.7; Г7.8; Г7.9 и Г8.19; Г8.20; Г8.21).

Антимикробната лекарствена резистентност наложи търсенето на нови лекарствени форми. Комбинацията на утвърдени антибиотични средства и етерични масла от сем. Lamiaceae увеличава интереса за изучаването на потенциален синергичен ефект между тях. Едновременното приложение на двукомпонентна система би могло да доведе до мулти-таргетно действие в микробната клетка, тъй като двете активни единици атакуват различни нейни части. Разтворите на метанол и етанол на метронидазолови производни показват антимикробна активност срещу *S. aureus* и *C. Albicans*. Съществуват доказателства, че инфекцията с EBV, както и други инфекциозни агенти се свързват с по-висок риск от хепатоцелуларен и стомашен рак, както и автоимунни заболявания. След първичната инфекция EBV вирусът остава латентно във В-лимфоцитите, докато литичната инфекция се осъществява предимно в епителните клетки и може да продължи месеци с постоянно освобождаване на вируса в слюнката и назофарингеалния секрет. Вследствие на това ненужната и продължителна употреба на антимикробни средства оказва неблагоприятно въздействие върху резултатите на пациентите, докато неправилната антибиотична терапия увеличава устойчивостта към антибиотици. Все повече лабораторни проучвания подкрепят използването на бързи лабораторни тестове в ежедневната диагностика. Контролирани проучвания показват полза от използването на прокалцитонин (PCT) алгоритми за насочване на решенията за започване и/или преустановяване на антибиотичната терапия. Бензокаинът е добре известен като анестетик и неговата допълнителна роля като антимикробен агент, това ни насочи към търсене на вероятните микробни метаболити и техния механизъм на действие от OECD QSAR Toolbox.

Приносите по направление 5 са с теоретичен и практико-приложен характер.

Заклучение

Изпълнението на Закона за развитие на академичния състав на Република България (2018), Правилника за приложението му и Правилника за развитие на академичния състав на Медицински университет „Проф. д-р Параскев Стоянов“ - Варна, научния, преподавателския и клиничен опит на кандидата, са основание за моята **положителна оценка** и предлагам на почитаемите членове на Научното Жури да гласуват „положително“ и да предложат на Ректора на Медицински университет „Проф. д-р Параскев Стоянов“ - Варна, доц. Емилия Петрова Георгиева, д.оз. да заеме академичната длъжност „Професор“ по специалност „Управление на общественото

здраве“ за нуждите на Учебен сектор „Медицински лаборант“, Медицински колеж,
Медицински университет „Проф. д-р Параскев Стоянов“ - Варна.

Май 2024 г.

Заличено на основание чл. 5,
§1, б. „В“ от Регламент (ЕС)
2016/679

Доц. Станислава Богомилова, д.оз.